

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

4 Quatuor his genera Varro fert sortibus esse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Paulus Apostolus pepercit illi Spiritui, ac non potius fac-
minam illius dæmonii corceptione arque exclusione
mandauit. Omnes igitur artes hujusmodi, vel nuga-
toria vel noxie superstitionis, ex quadam pessima for-
tice hominum & dæmonum, quia paula infidelis &
tolosa amicitia constituta, penitus sunt repudianda &
fugenda Christiano.

C. VII. q. Non est vasa, sed mors, iniquitudo, vel
caurus, qui à deo, vel magis
expetitur.

Idem in a lib. de Cruxate Dei.

Nihil sine Salvatore salutem vult habere, & sine
fidei sapientia astutas prudenter se fieri posse,
non facias, sed eger, non prudens, sed fatus in agricul-
ture aliud laborabit, & in excitate noxia fatus ac-
tus permanebit. Ac proinde omnis iniquitudo &
enim curatio, quo à divinis & magis, vel ab ipsis dæ-
moniis, & per eum, & ex ecclesiæ experitior, mors potius di-
cenda, quam vita: & quia ea lectior, si se non cor-
rederat sternari perditionem tendunt, Psalmista dicente:
[Omnes] dñi gentium sunt dæmonii [qui per
decepsos homines, alio deinceps quotidie] geficiunt, ut
predicatione lux facient eos esse participes. Itaque haec
vani magiarum artium ex a traditione Angelorum
malorum in toto oceano terrarum plurimis fasciū inva-
luit, per quendam scientiam futurorum, & infernorum,
& per invenciones eorum inventa sunt aruspicia, &
auguryationes, & ipsa, qua dicuntur oracula & ne-
comantia.

C. VIII. q. Christiana & vera pieas planetarias
expellit & damnat.

Idem confessionem lib. 4. c. 2.

Ilos & planetarios, quos mathematicos vocant, planè
confundere non desilebam, quod quasi nullum effet fa-
ctum, & nulla preces ad aliquem spiritum ob divi-
nationem dirigentur. Quid tamen Christiana & vera
pietas consequenter repellit & damnat.

C. IX. q. Culmina & sedolatria, auguria servare,
& fellatio require curias.

Item Hieronymus g.

Sed & illud addes, quoniam qui h. forniciatur, in cor-
pus suum percussit, non iudic corpus solum, quod tem-
plum Dei efficiunt, sed & iudic quod dicitur, quia
omne ecclesia corpus Christi est. Et in omnem ecclæ-
siam videatur delinquare, qui corpus suum maculave-
nit, qui per utrum membrum macula in omne corpus
diffunduntur. ¶ Est & illud opprobrium Ægypti, quod
neglecti, etiam post datus transiit, & post capi-
tum i secundam circumlocutionem, vetustus con-
fusus insuffisit fugientem, obseruare auguria, requiri-
ante stellarum canibus, & eventus ex iis futurorum ri-
servare formam, ceterisque hujusmodi superfi-
cionibus implacari. Idolatria namque mater est Ä-
gyptus, ex qua certum est hujusmodi opprobria pullu-
lare, que si transito jā lordanus suscepis, & his te-
rribus laqueis diligaveris, tecum sine dubio opprobia
Appulabis.

A pars. Hanc autem fortilegia k. non usque adeo sunt deregulan-
da, ut pectora destra, vel torculari dæmonibus fuerit immola-
rum, quod resipuum est id est credatur esse immundum: aut si-
psum, quod resipuum fuerit, a nobis ignorantibus sumi contigerit,
ut resipuum non deliquerit.

3. Habemus in lib. Rabani de Magorum prefugio. b Burch. l. 10.
cap. 41. pop. 21. c. 16. c Psal. 75. d Isidorus l. 5. etymol. cap. 9.
& Aeternitatem. f Trop. p. 11. c. 20. Paulus l. 3. c. 79. g Origenes
hom. 14. c. 23. Infusc. h. l. Cor. 6. Eph. 4. i. al. baptismi car-
cunsum. k. al. sacrilegio.

C. X. q. Non iteo reliqua sunt immunda, quia
ab area vel torculari aliquid ad dæmonum
sacrificia tollitur.

Unde Augustinus ad Publicanum, epist. 11. c. 4.

S Idearca & vel torculari tollatur aliquid ad sacrificia
dæmoniorum scienti Christiano, id est peccat, quia b
fieri permittit, ubi prohibendi potestas est. Quod si
factum non comperit, aut prohibendi potestatem non
habuit, utitur mundis reliquis fructibus, unde illa sub-
lata fuit.

C. XI. q. Immuni est à reatu, qui emit, quod ne-
fit idolis immolatum.

Item Ambrosius in prima epistola ad Co-
rinthios, ad. c. 10.

Iacet aliquid & pollutum sit per accidentem, id est,
oblationem idoli, cum hoc tamen neficit, qui emit,
nullum patitur scrupulum, & apud Deum immunis est.

QVÆSTIO III. & IV.

A Quibus autem genere divinationis exordium simplici-
vit, vel quod sunt generis eius, Augustinus d. exponit
in libro de natura & dæmonum, via item.

C. I. q. De multiplicitate generis divinationis.

Igitur 7 genus divinationis a persis i fertur allatum.
Varro autem dicit divinationis quatuor esse genera,
terram, aquam, æternum, & ignem: hinc geomantiam,
hydromantiam, æromantiam, pyromantiam dicta
autem. Divini dicti sunt, quasi Deo pleni. Divina-
tate enim plenos se esse simulant, & auctoritatem quadam
fraudulentia hominibus futura conjectant. Duo autem
sunt genera divinationis, ars & factor. Incantato-
res vero vocati sunt, qui artem verbis peragunt. Anoli
vocati sunt, propera quod circa aras idolorum nefari-
as preces emittunt & funesta sacrificia offerunt, his-
que celebritatibus dæmonum accipiunt responsa. Ha-
sulpiques nuncupati, quasi horarum inspectores. Dies
enim & horas in agendis negotiis, operibusque custodi-
ent, & quid per singula tempora observare debeat
homo, intendunt. Hi etiam extra pecudum inspicunt,
& ex eis futura predictunt. Augures sunt, qui volatus
avium, & voces intendunt, aliaque signa rerum, vel ob-
servations improviis hominibus occurrentes ferunt.
Idem sunt & auspices. Nam auspicia sunt, qui iter
facientes observant. Dicta autem sunt auspicia, qua-
si avium spiccia g. & auguria, quasi avium garria, id
est, avium voces & lingua. Item angurium, quasi a-
vigerium, quod aves gerunt. Duo sunt autem genera
aufpiciorum, unum ad oculos, alterum ad aures perti-
nens: ad oculos scilicet volatus, ad aures vox avium.
Pythones a Pythio Apollini dicti, quod is auctor fue-
rit divinandi. Astrologi dicti co, quod in astris augu-
rantur. Generthiaci appellati sunt proper natalicio-
rum considerationes dierum. Genethes enim hominum
per duodecim coeli signa describunt, syderumque cur-
su, nacentium mores, actus, & eventus praedicere con-
nuntur: id est, quis quali signo fuerit natus, aut quem
effectione habeat virtus, qui nascitur. His sunt, qui vulgo
Mathematici vocantur, cujus superstitionis genus con-
stellationes Latini vocant, id est, notationes syderum,
quonodo se habeant, cum quicq; nascitur. ¶ Primum
autem istud stellarum interpres Magi nuncupabantur
sicut de his legitur in b. Evangelio, qui natum
Christum annuntiavit. Postea hoc nomine foli Mathematici
dicti sunt. Cujus artis scientia ulquead Ev-
angelium fuit concessa, ut Christo edito nemo ex-
inde nativitatem alicuius de celo interpretaretur.

a Trop. p. 11. c. 39. b al. f. c Trop. p. 11. d Rabanus de
Magorum prefugio. Ifidor. l. 5. etymol. c. 9. e al. divinatione.
f Burch. l. 10. c. 43. Trop. p. 11. c. 68. g. al. officia. h. Matthei.

F. 4

Hoc oculi dicit, quod horas nativitatis hominum speculentur diffimili & diverso fato. Sortilegi sunt, qui sub nomine &c. ut sap. ¶ Saltores & vocati sunt, quia dum eis membrorum quacunque partes falterint, aliquid sibi exinde propterum seu triste significari prae dicunt.

1. ¶ Persus] B. Augustinus in libro 6. de civitate Dei, cap. 3. de hydromantia loquuntur sic scribit: Quod genus divinationis idem Varro à Persis dicit illatum. Reliqua vero capita sua in libello Rabani de Magistris praefigunt, quam ipse ex vario Augustino & Iudiciorum collegi, & Gratianus sive eius sub Augustini nomine.

2 pars. Quaritur autem de natura demonum, cuius natura finit, an futura prescire valent, vel quis modus futura prenoscant.

C. II. ¶ Quos modi demones futura pra-
noscant.
De his usi scribit Augustinus in eisdem lib. de divinatione
ne demonum cap. 3.

Sciendum est hanc esse naturam damnum, ut aeterni corporis sensu terrenorum corporum sensum facili precepsant, celestite etiam proprie etiam corporis superioris mobilitatem non solum cursus quorumlibet hominum, vel ferarum, verum etiam volatus avium incomparabiliter vincant. Quibus dubius rebus, quantum ad aerium corpus attinet, praeedit, hoc est, ceremonia & sensus, & celeritate motus, multo ante cognita pranuntiant, vel nuntiant, que homines pro sensu terreni traditae minentur. Accedit etiam demonibus per tam longum tempus, quo curam vita procedit, seruum longe major experientia, & quam potest hominibus proper brevitas vita provenire. Per has efficacias, quas aeterni corporis natura fortita est, non solum mala futura praedicunt demones, verum etiam multa mira faciunt: quo quoniam homines dicere ac facere non possunt, eos dignos quidam, quibus serviant, & quibus divinos honores deferant, arbitramur, instigante maxime virtutis curiositatibus, propriam felicitatis falsa arque terrene, & excellenti temporalis. & iij. cap. 3. ¶ Nunc igitur, quoniam de divisione demonum qualis est, primus sciendum est, illos ea plerique pranuntiare, que ipsi facti sunt. Accipiunt enim pote statim, & morbos immittere, & ipsis aeterni vivendo morbi redire, & perverbi, & amatibiles terrenorum commoderum malefacta induere, de quorum moribus certi sunt, quod sint eius talia fudentibus confunduntur. Sicut autem miris & invisiibilibus modis, per illam subtilitatem futurorum corporum, corpora hominum non sentientium penetrando, scelere cogitationibus eorum per quadam imaginaria viva miscendo, sive vigilantium, sive dormientium. ¶ Aliquando autem non quis ipsi faciunt, sed quis naturalibus signis futura prenuntiant (que signis in hominum sensu venire non possunt) aut prae dicunt. Neque enim quis praevidet medicias, quod non praevidet ejus artis ignarus, ideo jam divinus habendus est. Quid autem mirum, si quemadmodum illi corporis humani perturbata, vel modificata temperie seubonas, seu malas futuras praverit valitudines; sic damna in aetris affectione sibi nota & nobis ignota futuras praverit tempestates? Aliquando & hominum dispositiones non solum voce prolatas, verum etiam cogitatione conceptas, cum signa quadam ex animo exprimitur in corpore, tota facilitate perdicunt, atque hinc etiam multa futura pranuntiant, alias videlicet mira, qui ita disposita non noverunt. & infra cap. 6. ¶ Fallunt & studio fallendi, & invida voluntate, qua-

hominum errore laxantur. Sed ne apud colores hominis auditoritatis amittant, id agunt, ut amores suis, signorumque suorum conjecturam operantur, quando vel decepti fuerint vel mentis. Non nunquam vero ipsi maligni spiritus, & illudores hominum, atque salutis eorum inimicorum, & solent prae dicti defectum culturae fuze, & idolorum ruinas, quatenus pacifici videantur, quid in singulis regnis universitum sit, & quid aduersi sua factio compere posset: quod etiam illi, qui genitulum habent, non ignorant. Quid ergo mirum si iam in nostra templorum & simulachrorum everfione, quae Propheta Dei summi tantu' praedixerat, semper damnum alienum cultorum suorum hoc de proximo predidit, ut suam quasi divinitatem recedens, regnum commendaret?

3 pars. Quod autem hominum divisione, signis corporis, per exteriorum signa diabolus depredant, non firmam videtur approbarum.

C. III. ¶ Quid ex corporei morbi ratione etiam cogitatione signa diabolus depredant, non firmam videtur approbarum.

Unde idem Augustinus in libro 1. trahit etiam.

QVÆSTIONES.

Q. Quid autem sortilegio de divini, proferentes communicaunt sibi, ratione & exteriori posse. Et nam quoddam genus culturae dolorum, estimant futuram futura predictare. Sicut enim evanescere potest in corpore, tota faciliter potest. Rem dixi occultissimam, audaciis altervitas que debuit. Nam perennius ista sed nocturnum damnum nonnulla etiam experimenta compertum est. Scilicet quod signa denunt ex corpore cogitationem, scilicet sibi, nos autem latenter, an alia vi, & ea sponte, in cognoscere, aut difficultate potest ab hominibus, non potest inventari.

Romanus praefudit, c. 12. logiorum.

C. I. ¶ Anathema sit, qui aratu vel mensu-

res obforat.

S. I quis ariolos & arupices, vel incantatores dolos

sevit, aut phylacteris illis fuerit, anathema sit.

C. II. ¶ Quoniamque panthes, qui divina-

nes expedit.

Item ex concilio Ancyrano, c. 12. d. 14.

Q. Vi h. divinationes expedit, & mores pa-

clium i. subsequuntur, vel in domos nisi bene-

modi homines introducunt, exquirendi & aliquo-

Romanus praefudit, c. 12. logiorum.

a. al. Invicentes. b. Sup. cap. proxima. c. Epist. ad

Esa. 45. sed paulo angustius. f. r. Cor. 1. g. Prodig. ad

Burch. l. 10. c. 24. Ivo p. 11. c. 70. & 71. Pann. l. 1. c. 23. Etsi in concil. Paraph. lib. 2. c. 6. Polyc. lib. 2. Burch. l. 10. c. 24. Ivo p. 11. c. 70. Pann. l. 1. c. 23.